

1. Οι 13 αγγλικές αποικίες στην Αμερική και η αμερικανική επανάσταση.

■ Τι γνωρίζετε για τις αγγλικές αποικίες στην Αμερική; Ποιοι και γιατί μετανάστευσαν στα ανατολικά παράλια της Βόρειας Αμερικής;

- Από το 1607 ως το 1732 δημιουργήθηκαν στα ανατολικά παράλια της Βόρειας Αμερικής **13 Αποικίες υπό αγγλικό έλεγχο.**
- Οι άποικοι ήταν **Άγγλοι (οι περισσότεροι), Γάλλοι, Γερμανοί και Σουηδοί.**
- Στις πατρίδες τους ήταν:

τεχνίτες

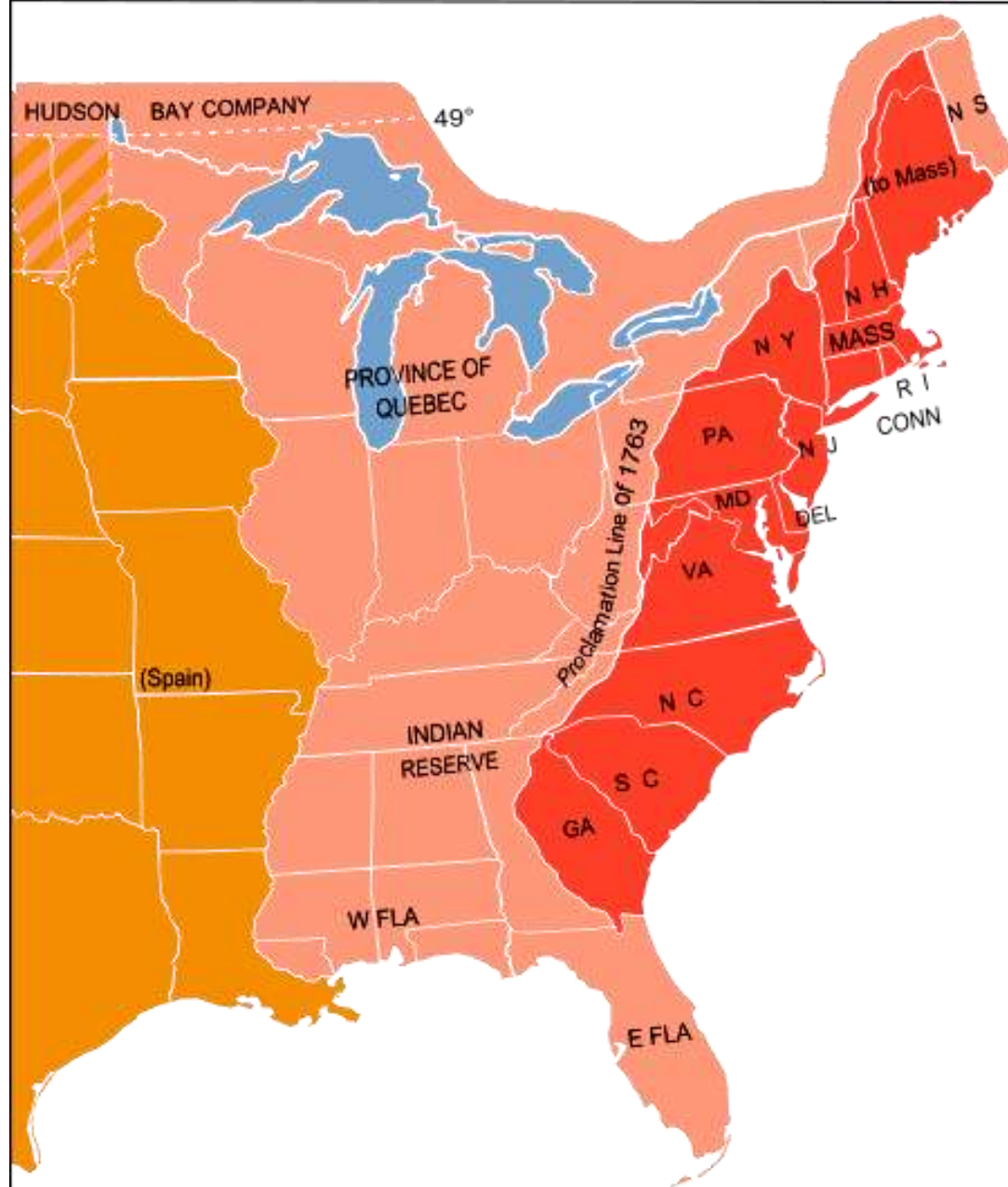
κατεστραμμένοι μικροεπιχειρηματίες

θύματα θρησκευτικών διώξεων

κατάδικοι

Στην Αμερική οι άποικοι αναζητούσαν μια **καλύτερη τύχη.**

Boundary between Mississippi River and 49th parallel uncertain due to misconception that source of Mississippi River lay further north

1775

■ Ποια κατάσταση επικρατούσε το 1763 στις αποικίες του Βορρά;

Κατοικούσαν 1.000.000 περίπου κάτοικοι –
40.000 από αυτούς ήταν μαύροι σκλάβοι.

Είχε οργανωθεί
οικονομία παρόμοια
με της δυτικής
Ευρώπης με

δυναμική αγροτική
οικονομία

εμπόριο με κέντρα
τις μεγάλες πόλεις

Υπήρχαν **πανεπιστήμια**, στα οποία διδάσκονταν οι ιδέες του
Διαφωτισμού (**Χάρβαρντ**, Γέιλ, Πρίνστον).

■ Ποια κατάσταση επικρατούσε το 1763 στις αποικίες του νότου;

Ανθρώπινο δυναμικό

- Κατοικούσαν 750.000 περίπου κάτοικοι – 300.000 περίπου ήταν μαύροι σκλάβοι.

Οικονομία

- Ήταν βασισμένη στις **μεγάλες φυτείες** καπνού, ρυζιού και βαμβακιού.

Ευρωπαίοι άποικοι

- **Ιδιοκτήτες** των Φυτειών – κυριαρχούσαν στην κοινωνική και πολιτική ζωή.

Σκλάβοι - πόλεις

- Η **γη** καλλιεργούνταν από **μαύρους σκλάβους**.
 - Υπήρχαν λίγες μεγάλες πόλεις.

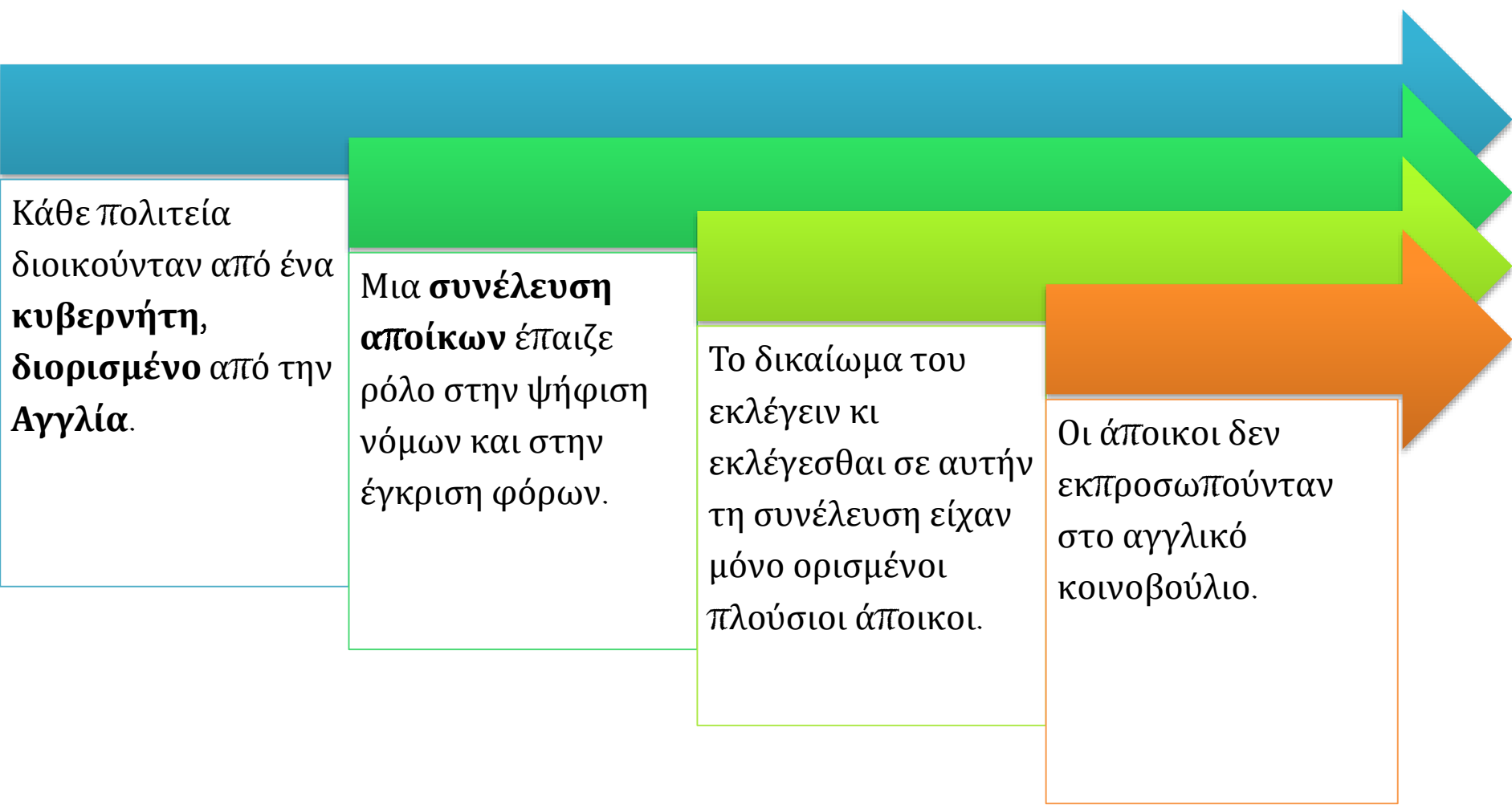
Αμερικανικός νότος

▲ Έγχρωμη λιθογραφία του 1823 με μαύρους σκλάβους (γυναίκες και άντρες) να δουλεύουν σε φυτεία με ζαχαροκάλαμα στην Αμερική. Η λιθογραφία παρουσιάζει μια ωραιοποιημένη εικόνα. Τους δείχνει να δουλεύουν ντυμένοι, ενώ στην πραγματικότητα εργάζονταν μισόγυμνοι κάτω από τον ήλιο.

■ Ποια υπήρξε η διοικητική οργάνωση των 13 αποικιών της Βόρειας Αμερικής;

Κάθε πολιτεία
διοικούνταν από ένα
κυβερνήτη,
διορισμένο από την
Αγγλία.

Μια **συνέλευση**
αποίκων έπαιζε
ρόλο στην ψήφιση
νόμων και στην
έγκριση φόρων.

Το δικαίωμα του
εκλέγειν κι
εκλέγεσθαι σε αυτήν
τη συνέλευση είχαν
μόνο ορισμένοι
πλούσιοι άποικοι.

Οι άποικοι δεν
εκπροσωπούνταν
στο αγγλικό
κοινοβούλιο.

Το εξωτερικό εμπόριο των αποικιών ελέγχονταν πλήρως από την Αγγλία.

■ Ποια υπήρξαν τα αίτια της αποικιακής κρίσης;

Η οικονομική κηδεμονία της Αγγλίας πάνω στις ταχύτατα αναπτυσσόμενες αποικίες προκάλεσε **δυσφορία** στους αποίκους.

☠ **Μετά τον επταετή πόλεμο (1756-1763):**

η Αγγλία **απαγόρευσε** στους Αμερικανούς να εκμεταλλευτούν τον **Καναδά** και τη **Φλόριντα**, που μόλις είχε καταλάβει.

Επίσης, **απαίτησε** από αυτούς **νέους φόρους** για την κάλυψη των **πολεμικών δαπανών**.

▲ Πόσα αστέρια έχει η αμερικανική σημαία και τι συμβολίζουν;

■ Ποια γεγονότα οδήγησαν στην οριστική ρήξη Αγγλίας - αποίκων;

Οι άποικοι αντέδρασαν σταματώντας να αγοράζουν αγγλικά προϊόντα.

Η Αγγλία **υποχωρώντας** κατάργησε όλους τους φόρους αλλά για λόγους γοήτρου διατήρησε το **φόρο στο τσάι**.

Οι άποικοι ανένδοτοι στην απόφασή τους, **κατέστρεψαν αγγλικά φορτία τσαγιού**.

Η Αγγλία ως αντίδραση επέβαλε **εμπορικούς περιορισμούς στο λιμάνι της Βοστώνης**.

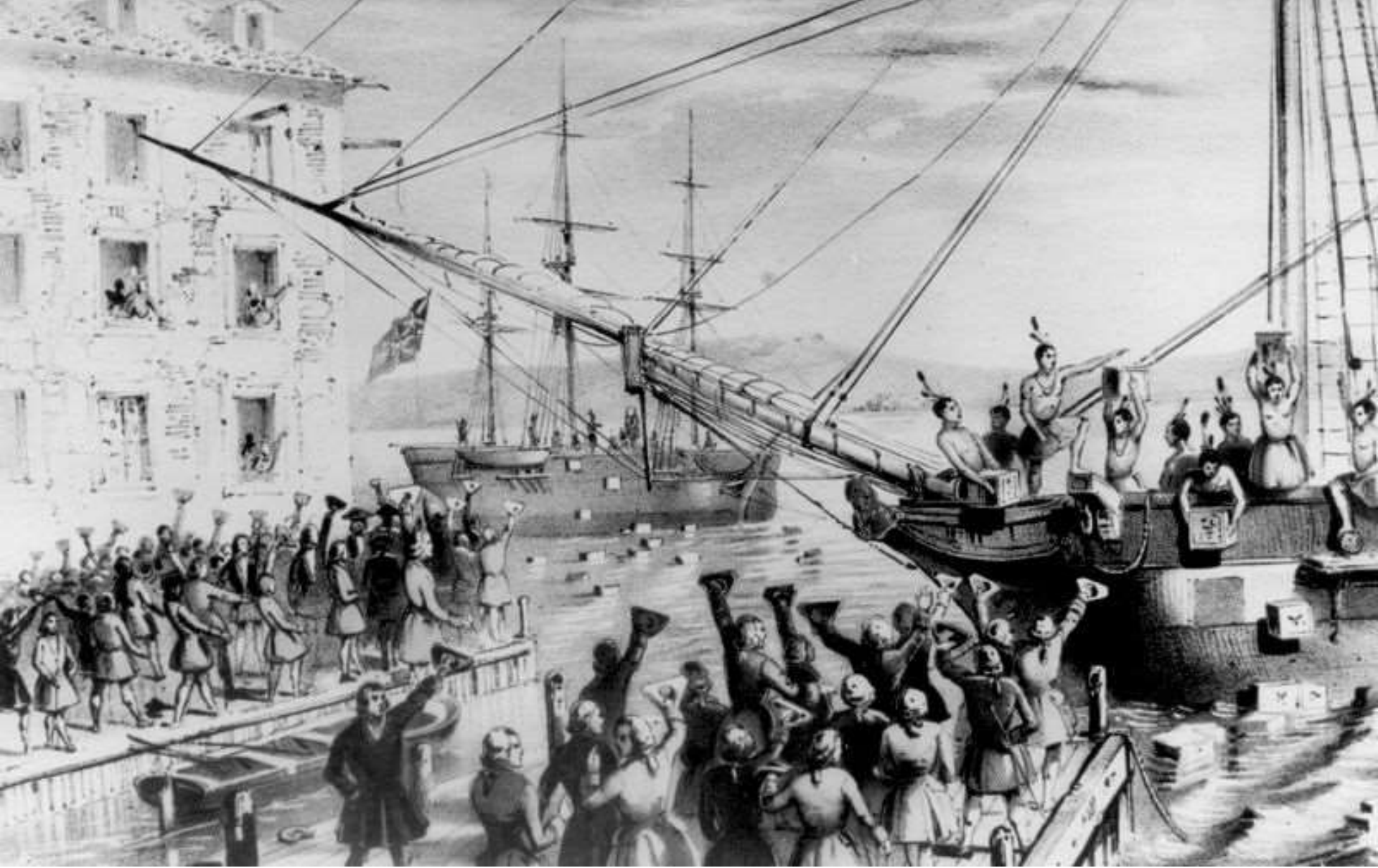
Οι Αμερικανοί συγκάλεσαν (Σεπτέμβριος 1774) το **Κογκρέσο (= συνέλευση) της Φιλαδέλφειας** - συμμετείχαν αντιπρόσωποι όλων των αποικιών.

Παρά τη συμβιβαστική διάθεση του Κογκρέσου, ο Άγγλος βασιλιάς **Γεώργιος Γ΄** διάλεξε την **ένοπλη σύγκρουση**.

► Γιορτή του
τσαγιού της
Βοστώνης.
Τη νύχτα της 16ης
προς τη 17η
Δεκεμβρίου 1773,
αγανακτισμένοι
κάτοικοι της
Βοστώνης
μεταμφιεσμένοι
σε Ινδιάνους
ρίχνουν στη θάλασσα
340 κιβώτια τσαγιού
που ανήκαν στην
αγγλική εταιρεία
των Ινδιών.
Γκραβούρα του
1773. Παρίσι,
Εθνική Βιβλιοθήκη.

▲ Σκίτσο με Βρετανούς να βασανίζουν την Αμερική. Της δίνουν με το ζόρι πικρό τσάι, αλλά αυτή το φτύνει στα μούτρα τους. Δεύτερο μισό του 18ου αιώνα.

◀ Τοπογραφικό σχέδιο της Βοστώνης τον 18ο αιώνα και επιχρωματισμένη λιθογραφία με την πόλη. 1768

■ Με ποιο τρόπο η ρήξη μετατράπηκε σε επανάσταση εναντίον της Αγγλίας;

Οι αμερικανικές
δυνάμεις νίκησαν
(Απρίλης 1775)
**στη μάχη του
Λέξινγκτον.** Η
ρήξη οριστική.

Ριζοσπάστες
διανοούμενοι,
οπαδοί του
Διαφωτισμού
(Τόμας Πέιν),
υποστήριζαν με
μαχητικά
φυλλάδια ότι η
Αγγλία δε
δικαιούνταν να
ασκεί εξουσία
στις αποικίες.

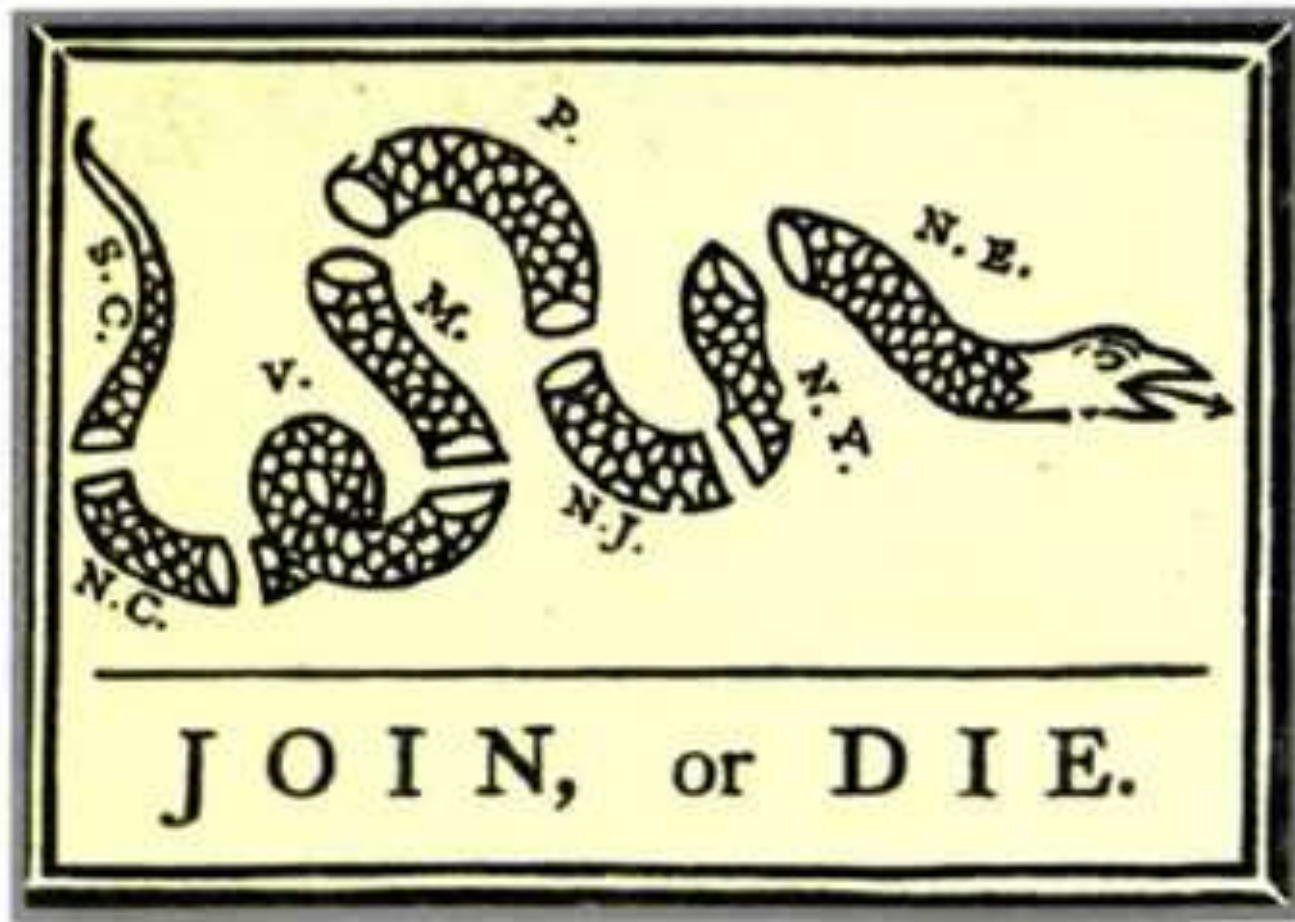

Μέσα από αυτή
τη διαμάχη,
καθώς οι άποικοι
συνειδητοποιούσ
αν τα κοινά τους
στοιχεία,
**γεννιόταν η
αμερικάνικη
εθνική
συνείδηση.**

► Το δημοφιλές περιοδικό κόμικς Μπλεκ που τα τελευταία χρόνια κυκλοφορεί σε μηνιαία "συλλεκτική" μορφή εμφανίσθηκε για πρώτη φορά στα περίπτερα της Ελλάδας τον Ιούνιο του 1969, προερχόμενο από την γειτονική Ιταλία, καρπός των διάσημων δημιουργών *Sartoris*, *Sinchetto* και *Guzzon* ("EsseGesse") οι οποίοι εμπνεύστηκαν το 1954 τη χαρακτηριστική φιγούρα του "ξανθού γίγαντα", ενός κυνηγού που διακρίθηκε στον αγώνα για την Αμερικανική ανεξαρτησία από τους Βρετανούς αποικιοκράτες κατά τα τέλη του 18ου αιώνα

▲ Ένωση ή Θάνατος. Σκίτσο του Φραγκλίνου που καλεί σε ενότητα τις 13 αποικίες.

■ Τι γνωρίζετε για τη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας και τον πόλεμο που ακολούθησε;

Το Κογκρέσο της Φιλαδέλφειας ψήφισε τη **Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας** (4 Ιουλίου 1776) η οποία:

Είχε συνταχθεί από τους Τόμας **Τζέφερσον** και Βενιαμίν **Φραγκλίνο**.

Απηχούσε τις ιδέες του Διαφωτισμού.

Ακολούθησε πόλεμος γνωστός ως Αμερικάνικη Επανάσταση.

Οι Αμερικανοί συνάπτοντας μετά το 1778 συμμαχία με τη Γαλλία, την Ισπανία και την Ολλανδία – αντιπάλους της Αγγλίας – κατόρθωσαν να επιβληθούν.

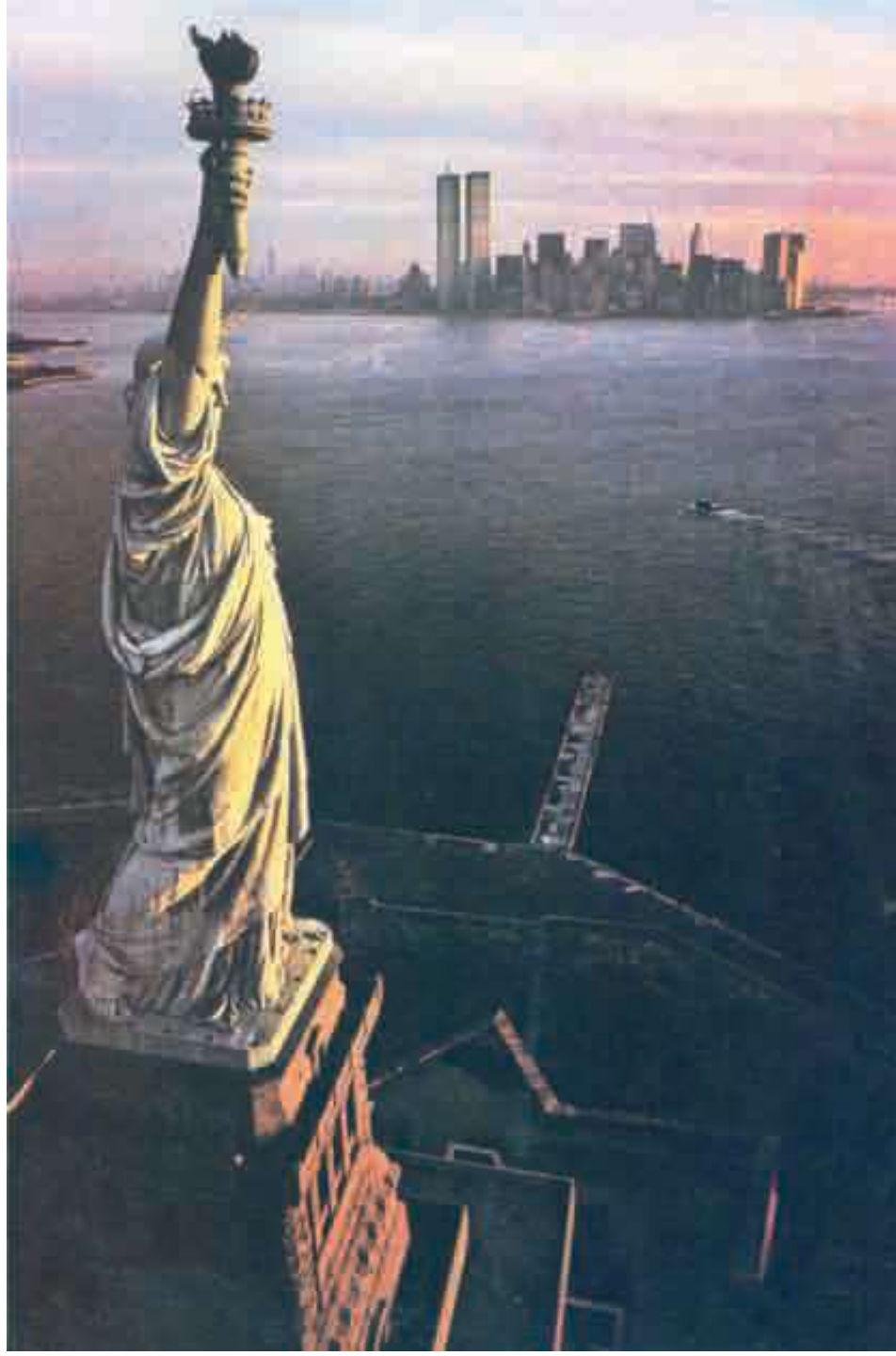
Με την ήττα των Άγγλων στη μάχη του **Γιόρκταουν** (Οκτώβρης 1781) τελείωσε και ο πόλεμος.

▲ Η νίκη στο Γιορκτάουν (1781). Έργο του J. Trumbull, (18ος αι.), Νέα Υόρκη, Αίθουσα Τέχνης του Πανεπιστημίου Γέιλ.
- http://www.aoc.gov/cc/photo-gallery/ptgs_rotunda.cfm. Υπό την άδεια Public domain μέσω Wikimedia Commons -
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Surrender_of_Lord_Cornwallis.jpg#mediaviewer/File:Surrender_of_Lord_Cornwallis.jpg

◀ **Το Άγαλμα της Ελευθερίας**, στο λιμάνι της Νέας Υόρκης, τοποθετήθηκε εκεί όταν γιόρτασαν τα εκατό χρόνια από τη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας. Η Γαλλία, που ανταγωνιζόταν τη Μεγάλη Βρετανία, μπήκε το 1777 στον πόλεμο της Αμερικανικής Ανεξαρτησίας στο πλευρό των αποίκων. Το άγαλμα είναι δώρο των Γάλλων και υπενθυμίζει τη φιλία ανάμεσα στις δύο χώρες. Η Ελευθερία βαστάει στο ένα χέρι δάδα και στο άλλο τη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας.

3. Τζ. Τράμπουλ, Η υπογραφή της αμερικανικής Διακήρυξης της Ανεξαρτησίας, 4 Ιουλίου 1776.
Η 4η Ιουλίου αποτελεί εθνική γιορτή των ΗΠΑ.

Η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας

Θεωρούμε ως αλήθειες αυταπόδεικτες ότι όλοι οι άνθρωποι plástηκαν ίσοι, ότι προικίστηκαν από τον Δημιουργό τους με μερικά απaráγραπτα δικαιώματα, όπως αυτά της ζωής, της ελευθερίας και της αναζήτησης της ευτυχίας. Για να εξασφαλιστούν αυτά τα δικαιώματα, καθιερώθηκαν οι κυβερνήσεις των ανθρώπων, αντλώντας τη δίκαιη εξουσία τους από τη συγκατάθεση των κυβερνωμένων. Όποτε οποιαδήποτε μορφή διακυβέρνησης έρθει σε αντίθεση με αυτές τις αρχές, είναι δικαίωμα του λαού να την αλλάξει ή να την καταργήσει και να καθιερώσει νέα κυβέρνηση βασισμένη σε αυτές τις αρχές και οργανωμένη με τέτοιο τρόπο, ώστε να θεωρείται από τον λαό πιο αποτελεσματική για την εξασφάλιση της ευτυχίας των πολιτών.

Προοίμιο της Διακήρυξης, 4 Ιουλίου 1776.

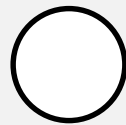
Πηγή: <http://www.spartacus.schoolnet.co.uk/>

■ Ποια ήταν η κατάληξη της Αμερικανικής Επανάστασης;

Με τη Συνθήκη των Βερσαλιών(1783),
η Αγγλία αναγνώρισε τις αποικίες ως **ανεξάρτητο**
κράτος με το όνομα

Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

■ Τι ορίζει το Σύνταγμα του νέου κράτους;

Ισχύει κατά βάση μέχρι σήμερα.

Ανακήρυξε τη χώρα ένωση πολιτειών (ομοσπονδία).

Βασίστηκε στην αρχή της διάκρισης των εξουσιών.

Η κεντρική κυβέρνηση αποφασίζει για την οικονομία, την άμυνα και την εξωτερική πολιτική.

Οι πολιτείες ρυθμίζουν μόνες τους ζητήματα τοπικής αυτοδιοίκησης, δικαιοσύνης, εκπαίδευσης και αστυνόμευσης.

■ Πώς εφαρμόζεται η αρχή της διάκρισης των εξουσιών σύμφωνα με το Σύνταγμα των Η.Π.Α.

Νομοθετική Εξουσία (Κογκρέσο) :

1. Γερουσία – κάθε πολιτεία εκπροσωπείται από δύο γερουσιαστές ανεξαρτήτως του πληθυσμού της.
2. Βουλή Αντιπροσώπων – κάθε Πολιτεία εκπροσωπείται από αριθμό Βουλευτών ανάλογο του πληθυσμού της

Εκτελεστική εξουσία:

Πρόεδρος των Η.Π.Α. Εκλέγεται κάθε τέσσερα χρόνια από σώμα εκλεκτόρων. Επανεκλογή μόνο για μια φορά.
Πρώτος πρόεδρος ο Τζωρτζ Ουάσιγκτον

Δικαστική

Εξουσία

Ανεξάρτητη Και
αιρετή

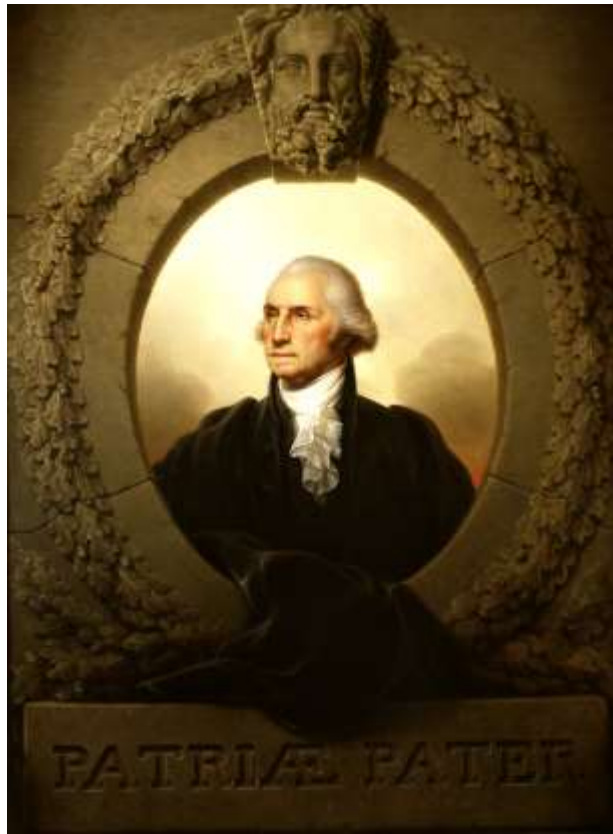

▲ Πίνακας του 1851 του Αμερικανού Ιμάνουελ Λέουτζ με τον Τζορτζ Ουάσινγκτον (1732–1799) να περνάει τον ποταμό Ντελαγουέαρ. Ο Ουάσινγκτον, στρατιωτικός ηγέτης των αποίκων στον πόλεμο της Αμερικανικής Ανεξαρτησίας, έγινε στη συνέχεια ο πρώτος πρόεδρος των ΗΠΑ. Από αυτόν πήρε το όνομά της η πρωτεύουσα των ΗΠΑ, η Ουάσινγκτον, μια πόλη που ιδρύθηκε το 1790.

▲ Χαρακτικό του 19ου αιώνα με το Λευκό Οίκο στην Ουάσινγκτον. Εδώ κατοικεί ο πρόεδρος των ΗΠΑ. Άρχισε να χτίζεται το 1792. Το κτίριο διατήρησε τη βασική του μορφή, παρόλο που γνώρισε πολλές καταστροφές, επεκτάσεις και αλλαγές.

► Το Καπιτώλιο στην Ουάσινγκτον, που στεγάζει τη Γερουσία και τη Βουλή των Αντιπροσώπων των ΗΠΑ. Άρχισε να χτίζεται το 1793 και τέλειωσε το 1811.

ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

2. Ο ιστορικός Φερνάντ Μπροντέλ για την αμερικανική ανεξαρτησία

Η Διακήρυξη [ενν. της Ανεξαρτησίας] κατοχύρωσε το δικαίωμα της εξέγερσης και την ισότητα όλων των ανθρώπων απέναντι στο νόμο. Αλλά η κυρίαρχη ιδέα που βασανίζει και κινητοποιεί όλους αυτούς τους ιδιοκτήτες, τους επιχειρηματίες, τους νομομαθείς, τους μεγαλοκαλλιεργητές, όσους διαχειρίζονται το χρήμα και κερδοσκοπούν με αυτό [...] είναι πώς θα κατοχυρώσουν την ιδιοκτησία, την περιουσία, τα κοινωνικά προνόμια. Την ίδια στιγμή που γεννιέται η Αμερική, έχει κιόλας τους πλούσιούς της, που τα πλούτη τους, έστω και περιορισμένα, τους δίνουν το δικαίωμα να κατευθύνουν τους άλλους. [...] Η τάξη πραγμάτων που επιβάλλουν αυτοί οι άνθρωποι, στο όνομα της ελευθερίας και της ισότητας, είναι ήδη καπιταλιστική, όσο κι αν ο καπιταλισμός αυτός βρίσκεται ακόμη στα σπάργανα. Η εξουσία ανήκει στους κατέχοντες. Το ίδιο και οι ευθύνες. Για τους υπόλοιπους: η μεγάλη παραχώρηση να τους προστατεύει ο νόμος ενάντια στους πλούσιους, όπως προστατεύει και τους πλούσιους από αυτούς. Από κει και πέρα, δεν έχει καμιά σημασία αν το αμερικανικό σύνταγμα πιστεύει ότι είναι επαναστατικό, νέο, ισοκρατικό, δίκαιο, στο μέτρο που τείνει να εξισορροπήσει, τη μια με την άλλη, τις διάφορες παρορμήσεις του ζωικού είδους που λέγεται άνθρωπος. και που εξακολουθεί να είναι εγωιστικό και ανελόμενο.

[...] Όσο για την κοινωνία, βεβαίως και δεν θα καταργηθούν τα προνόμια, και λιγότερο απ' όλα το ιερό προνόμιο της ιδιοκτησίας. Θα ληφθεί όμως μέριμνα ώστε ο δρόμος προς τα προνόμια –δηλαδή προς το χρήμα– να είναι ανοιχτός σε όλους. Γιατί όχι, σε μια χώρα απέραντη, και ακόμη «νέα», όπως η Αμερική;

F. Braudel, *Γραμματική των πολιτισμών*, γ' ανατύπωση, μτφρ. Ά. Αλεξάκης, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 2003, σ. 621-623.

«Το κράτος των ΗΠΑ είναι ένα δημοκρατικό κράτος». Δικαιολογήστε αυτή την άποψη:

